

Bilgisayar kaydı:233

14.04.2016

Sayın Bülent T FENK I
T.C. G m ruk ve Ticaret Bakanı

I- G m ruk Müşavirliği Mesleği

1999 tarihli, 4458 sayılı G m ruk Kanununun 5.maddesine göre, bütün kişiler g m ruk mevzuatı ile öngörülen işlemleri gerçekleştirmek üzere g m ruk idarelerindeki işleri için bir temsilci tayin edebilirler. Madde g m ruk işlemlerinde temsili doğrudan ve dolaylı temsil olarak ikiye ayırmaktadır. Doğrudan temsilde temsilci başkasının adına hareket etmektedir. Dolaylı temsil durumunda ise temsilci kendi adına, ancak başkasının hesabına hareket etmektedir.5.madde, g m ruk işlemlerinde dolaylı temsil yetkisini, Kanununun 225. maddesinde belirtilen kişilere tanımaktadır. G m ruk Kanununun 225.maddesine göre ise dolaylı temsil görevi g m ruk müşavirlerine verilmiştir.

G m ruk Kanununun 5. ve 225. maddelerinden hareketle g m ruk müşavirliği mesleği şöyle tanımlanabilir: G m ruk müşavirliği, eşyanın g m ruk e onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin faaliyetleri, kanundan kaynaklanan dolaylı temsil yetkisiyle takip etme ve sonuçlandırma görevidir. G m ruk Yönetmeliğinin 693 maddesinde ise g m ruk müşavirliği řu şekilde tanımlanmıştır: *Eşyanın g m ruk e onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin g m ruk işlemlerini, dolaylı temsil yoluyla takip eden ve sonuçlandıran ve kendilerine Müsteşarlıkça g m ruk müşavirliği izin belgesi verilen serbest meslek sahiplerine 'G m ruk Müşaviri' denilir.*

Kanunun 226. maddesi g m ruk müşavirlerine her türlü g m ruk işlemini takip ederek sonuçlandırma yetkisini tanımaktadır. Ayrıca, bir g m ruk müşavirinin yanında çalışan g m ruk müşavir yardımcıları da onun adına g m ruk idarelerinde iř takip edebilirler. G m ruk müşavir yardımcılarının g m ruklerde iř takibine ilişkin sınırlandırmalar yapmaya G m ruk Müsteşarlığı yetkilidir.

G m ruk işlemlerinde dolaylı temsil yetkisini kullanabilen g m ruk müşavirliği mesleği G m ruk Kanununda ve G m ruk Yönetmeliğinde ayrıntılı olarak düzeni erimiştir. Kanunun 227. maddesinde belirtilen koşulları taşımayanların mesleğe girmeleri mümkün değildir. 227. madde mesleğe giriş için Devlet memuru olmanın genel koşullarının yanı sıra belirli alanda lisans eğitimi, g m ruk müşaviri yanında iki yıllık staj ve açılan sınavda başarılı olmak gereğini de düzenlemektedir. Ayrıca g m ruk idaresinde belirli görevlerde bulunmuş olanlara da sınav ve/veya staj koşulu aranmaksızın g m ruk müşavirliği yapma imkanı tanınmaktadır.

G m ruk müşavirliği mesleğinin tarihçesine bakıldığında da mesleğin yasal düzenleme konusu olduğu görülmektedir. G m ruk Müşavirliği  lkemizde 1909 yılından 1999 yılına kadar 90 yıllık tarihsel sürecinde G m ruk Komisyonculuğu adı altında kanunlarla varlığını sürdüren bir meslek olmuştur. G m ruk Komisyoncuları ile ilgili 01 Temmuz 1909 tarihinde y r rl ge giren Talimatname mevcuttur. G m ruk Komisyoncularının 01 Temmuz 1909 tarihinden önce G m ruk İdaresinden ruhsatname almaları, bu belgeyi almayanların 01 Temmuz 1909 tarihinden itibaren g m ruklerde iř takip edemeyecekleri belirtilmiştir.

(Handwritten signatures and marks)

Cumhuriyet döneminde, g m ruk komisyonculuğu (g m ruk müşavirliği), 1924 tarihli G m ruk Komisyoncuları Talimatnamesi ve 1927 tarihli 1093 sayılı G m ruk Komisyoncuları Kanunuyla düzenlenmiştir. Cumhuriyet döneminde Talimatname ve ayrı kanunla düzenlenen g m ruk müşavirliği mesleği, bu kuralların yetersizliği gerekçesiyle G m ruk Kanunları içinde yer almıştır.1949 tarihli, 5383 sayılı G m ruk Kanununun 133-142.; 1972 tarihli, 1615 sayılı G m ruk Kanununun 166-173. maddeleri g m ruk müşavirliği (komisyonculuğu) mesleğine ilişkin kurallar içermektedir.

Nihayet yukarıda da belirtildiği üzere, yürürlükte olan 1999 tarihli, 4458 sayılı G m ruk Kanunu, 225-230. ve Geçici 6.maddelerinde g m ruk müşavirliğini ayrıntılı olarak düzenlemektedir. G m ruk Kanununun Geçici 6. maddesi, g m ruk müşavirliği ve yardımcılığı sınavlarının G m ruk Müsteşarlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara göre yapılacağını hüküm altına almıştır. Geçici 6.maddenin önemli bir özelliği ise g m ruk müşavirlerine verilecek disiplin cezalarını düzenlemesidir. Madde, ceza verme yetkisini g m ruk başm d r , Müsteşarlık Merkez disiplin Kurulu ve Müsteşarlık Yüksek Disiplin Kuruluna tanımaktadır.

Geçici 6. maddenin Altıncı Bendine göre ise g m ruk müşavirleri ve g m ruk müşavir yardımcıları görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı Türk Ceza Kanununun Devlet memurlarına ait hükümleri uyarınca cezalandırılır. Bir başka ifadeyle G m ruk Kanunu, Ceza Kanunu uygulamasında g m ruk müşavirlerinin ve g m ruk müşavir yardımcılarının Devlet memuru sayılacaklarını belirtmektedir.

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda řu tespiti yapmak mümkündür: G m ruk müşavirliği, g m ruk işlemlerindeki yeri ve önemi sebebiyle yasa konusu olmuş bir meslektir. G m ruk müşavirliği görevinin önemi mesleğe giriş, mesleği icra ve meslekten ıkarılışa kadar ayrıntılı bir hukuki düzenleme gerektirmiştir. Nitekim G m ruk Kanunu ve G m ruk Yönetmeliği bu konuda ayrıntılı kurallar içermektedir. Sonuç olarak g m ruk müşavirlerinin göreve başlayışları, görev ve yükümlülükleri, disiplin işlemleri yasayla düzenlenmekte; Ceza Kanunu uygulamasında kamu görevlisi olarak kabul edilmektedirler.

Serbest meslek erbabı olarak dış ticaret şirketleri adına g m ruklerde dolaylı ve temsilci olarak işleri ve işlemleri takip eden g m ruk müşavirleri ve g m ruk müşavir yardımcıları bir bakıma ithalatçılar, ihracatçılar ve G m ruk İdaresi arasında karşılıklı avukat olarak görev ifa etmektedir.

Bu durumda g m ruk müşavirliği mesleğinin, hukuki düzenlemelerin yanı sıra dış ticaret ve g m ruk işlemlerinin yürütülmesinde üstlendiği fonksiyon sebebiyle de diğer mesleklerden ayrıldığı görülmektedir.

Mesleki faaliyetin ülke ekonomisi için taşıdığı önem;mesleğin mevzuatla ayrıntılı olarak düzenlenmesi; meslek mensuplarına G m ruk İdaresi tarafından disiplin işlemi uygulanması ve Ceza Kanunu uygulamasında kamu görevlisi olarak kabul edilmeleri,g m ruk müşavirliğinin,Türk Ticaret Kanununda tanımlanan tacirlik kapsamında olmadığına açıkça işaret etmektedir.G m ruk müşavirliği, Gelir Vergisi Kanununda ve G m ruk Yönetmeliğinde belirtildiği gibi serbest meslektir.Bilindiği  zere Gelir Vergisi Kanununun 65. maddesinde serbest meslek faaliyeti; *sermayeden ziyade kişisel mesaiye,bilimsel veya mesleki bilgiye veya uzmanlığa dayanan ve ticari nitelikte olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın kişisel sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması* olarak tanımlanmaktadır.

(Handwritten signatures and marks at the bottom of the page)

BURSA
G M R K
MÜŞAVİRLERİ
DERNEĞİ

MERSİN
G M R K
MÜŞAVİRLERİ
DERNEĞİ

Ancak, g m r k ve dıŐ ticaret mevzuatını, g m r k iŐlemlerini, g m r k idaresinin iŐleyiŐini bilmesi gereken, özel tecrübe ve eğitim gerektiren bir meslektir. G m r k müŐavirliđinin, avukatlık, noterlik, serbest muhasebecilik, serbest muhasebeci mali müŐavirlik ve yeminli mali müŐavirlik gibi kamusal nitelikli serbest mesleklerden olduğu kabul edilmelidir. Nitekim Gelir Vergisi Kanununun 66/1. maddesinde g m r k komisyoncuları borsa ajan ve acentaları ile noterlerle aynı kategoride düŐünülmektedir.

Kanunla ve Yönetmelikle  zel olarak d zenlenenmiŐ ticaretteki önemi sebebiyle uzmanlık ve tecrübe gerektiren; mesleğe kabulden uzaklaŐtırmaya kadar idare makamlarını denetim ve gözetiminde icra edilen g m r k müŐavirliđi mesleğinin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu çatısında örgütlenmesi kamu yararına olacaktır.

II- G m r k Müşavirleri Derneğinin Hukuki Statüsü

G m r k müŐavirliđi mesleğinin ve mesleki denetimin önemi, bu mesleğin örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır. Nitekim 1972 tarihli 1615 sayılı G m r k Kanununun 166. maddesinin son fıkrasıyla bir dernek kurulması emredilmiŐtir. Maddeye göre: *En az yirmi g m r k komisyoncusu bulunan mahallerde, tüzükleri G m r k ve Tekel Bakanlığınca tasdik edilmek suretiyle, bütün komisyoncuların  ye olacakları bir (G m r k Komisyoncuları Derneği) kurulur. Bu derneklere komisyoncu yardımcıları da kaydolunur.*

1615 sayılı G m r k Kanununda yer alan G m r k Komisyoncuları Derneği Őu  zellikleri taŐımaktadır: a)Kuruluşu kanunla olmaktadır ve adı Kanunla konulmuŐtur. b)Demeğe  yelik zorunludur. c)Dernek t z ğu G m r k ve Tekel Bakanlığınca onaylanacaktır.

Günümüzde yürürlükte olan 4458 sayılı G m r k Kanununun Geçici 6.maddesi de 1615 sayılı Kanuna göre kurulan derneklerin faaliyetlerine devam edeceğini hükme bağlamaktadır. Madde, g m r k müşavirlerinin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmesine kadar geçecek sürede Derneği faaliyet sürdürmesini öngörmekte adeta derneğin meslek kuruluşu olduğuna iŐaret etmektedir.

Anayasa Mahkemesi ve UyuŐmazlık Mahkemesi kararlarına dayanılarak,^kanunla kurulma, tüzüğün G m r k ve Tekel Bakanlığının onayına tabi olması ve üyeliğin zorunlu kılınması hususları göz önünde bulundurulduğunda, Derneğin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olduğu dahi ileri sürülebilir.

G m r k müŐavirliđi mesleğinin, mesleki örgütlenmesinin kamusal nitelik taŐıması zorunluluğu mevcut Derneklerin statüsünden de anlaŐılmaktadır. Bu durumda,mesleğin geliŐmesi,çalıŐma esaslarının belirlenmesi,meslek disiplinin sağlanması bakımından ayrı bir uzmanlık isteyen ve ticari faaliyetlere göre ayrı özellikler taŐıdıđı açık olan g m r k müŐavirliđinin bir kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmesi gerekmektedir.

Caslıhan Jany.

BURSA
G M R K
MÜŞAVİRLERİ
DERNEğİ

MERSİN
G M R K
MÜŞAVİRLERİ
DERNEğİ

III- Meslek Kuruluşu Olarak  rg tlenme Kanun Emridir

Yukarıdaki açıklamalar, g m r k müşavirlerinin ve yardımcılarının kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmesine işaret etmektedir. Esasen bu konuda teorik açıklamada bulunma aşaması geçilmiştir. unk  yukarıda zikredildiği üzere G m r k Kanununun Geçici 6.maddesi g m r k müşavirlerinin ve g m r k müşavir yardımcılarının kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmelerini hükme bağlamaktadır.

G m r k Kanununun bütünlüğünü bozmamak endişesiyle meslek kuruluşunun oluşumu bir başka yasaya bırakılmış olabilir; ancak G m r k Kanunu g m r k müşavirlerinin ve yardımcılarının kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmelerini açıkça emretmektedir.

G m r k Kanununun emrine uyarak bu konuda kanun çıkartmak Hukuk Devleti ilkesinin gereğidir. Eğer G m r k Kanunu, g m r k işlemlerinin sağlıklı yürütülmesi için g m r k müşavirliği mesleğinin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmesinde kamu yararı görmüşse, Yasa Koyucu gereken yasayı çıkartmalıdır. Bilindiği  zere Hukuk Devleti ilkesinde yasayı yapanlar da yasalara uymak zorundadırlar. Nitekim bu konuda kanun tasarısı hazırlandığı ve TBMM'ne sevk edildiği anlaşılmaktadır. Hazırlanan Tasarının yasalaaşması ivedilik arz etmektedir. unk  G m r k Kanunu 1999 tarihlidir. Bu Kanunun Geçici 6.maddesinin gereği yaklaşık on yedi senedir yerine getirilmemiştir.

Sonuç

G m r k müşavirliği mesleği, Cumhuriyet  ncesi dönemden günümüze kadar, yasalar ve düzenleyici işlemlerle hukuki erevesi belirlenen bir serbest meslektir. G m r k işlemlerinin tecrübe ve uzmanlık gerektirmesi sebebiyle g m r k müşavirliği mesleği, özellik arz etmekte ve meslek mensuplarının tacir olarak nitelenmesi mümkün olamamaktadır. Gerek g m r k müşavirliği faaliyetinin önemi gerekse G m r k Kanununun Geçici 6.maddesi, g m r k müşavirleri ve g m r k müşavir yardımcılarının kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmelerini zorunlu kılmaktadır.

Saygılarımızla.

Cazdehan

Jumal

Aslıhan ÇELEBİ

Aslıhan ÇELEBİ

Ankara G m r k Müşavirleri Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAŐ

Orhan KATTAŐ

Bursa G m r k Müşavirleri Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN

Serdar KESKİN

İstanbul G m r k Müşavirleri Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

TaŐkın DALAY

TaŐkın DALAY

İzmir G m r k Müşavirleri Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

Hüseyin SARIDAĞ

Hüseyin SARIDAĞ

Mersin G m r k Müşavirleri Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı